

PRESENTACIÓ “COPENHAGUEN”

L'any 1941 el físic alemany Werner Heisenberg va fer un estrany viatge a Copenhaguen per veure el seu col·lega danès Niels Bohr. Eren vells amics i havien mantingut una relació que, més enllà de la de mestre – deixeble (Heisenberg havia estat el deixeble més brillant i més pròxim a Bohr dels molts que va tenir), va arribar a una relació gairebé com de pare i fill. Tots dos havien revolucionat la física atòmica durant la dècada dels vint amb el seu treball conjunt sobre la física quàntica i el principi d'incertesa.

Però el 1941 el món havia canviat i els dos homes es trobaven en bàndols oposats en la segona guerra mundial. De fet, Dinamarca havia estat envaïda per Alemanya.

Per què Heisenberg va anar a Copenhaguen i què és el que volia dir a Bohr són qüestions que han estat font de múltiples interpretacions i polèmiques en l'àmbit dels historiadors, dels científics i dels serveis d'intel·ligència. Quin paper va jugar Heisenberg al capdavant de l'equip de científics alemanys que treballaven en l'aplicació pràctica de la fissió nuclear i que podia menar a l'obtenció de la bomba atòmica? Quina va ser la contribució de Bohr al desenvolupament de la bomba atòmica dels nord-americans? Quin és el compromís ètic dels científics? Algunes d'aquestes preguntes van recobrar tota la seva força un vespre de setembre de 1941 a Copenhaguen. De fet, el món avui dia seria molt diferent si Hitler hagués estat el primer a tenir la bomba atòmica a les seves mans...

En l'obra de Michael Fryan, Heisenberg es torna a trobar amb Bohr en presència de l'únic testimoni que havia tingut l'entrevista, l'esposa de Bohr, Margrethe, per revisar-la i mirar de posar-se d'acord en com havia anat. Ara tots tres ja són morts i enterrats i potser seran capaços de fer allò que no van poder fer en vida: donar una única versió i una única interpretació de la trobada. Podran trobar explicacions a un tema tan complex com el del funcionament intern de l'àtom. Ni que siguin explicacions amb incerteses. Potser descobriran fins i tot que, en un món on s'han acabat les certeses, els avenços també poden fer-se basats en la incertesa que hi ha al fons de tota activitat humana.

“Copenhaguen” es va estrenar el Maig de 1998 al Royal National Theatre de Londres i l'Abril del 2000 al Royal Theatre de Nova York.